

NAPREDNJAK

NEJUNAČKOME VREMENU U PRKOS!

RUKOPISI SE NE VRACAJU. -
PISMA I POŠILJKE NEPLA-
-- ČENE NE PRIMAJU SE. --
OGLASI SE RACUNAJU 16 PA-
RA PO PETIT RETKU, A ZA
VIŠE PUTA PO POGODBI.
PRIOPĆENJA I ZAHVALE 20
--- PARA PO RETKU. ---

Retplata: za Šibenik (donošenjem kući) godišnje Kr. 5.— za Austr.-
Ugarsku Monarhiju godišnje kr. 6:50 — za inozemstvo godišnje kr.
8.50 — Pojedini broj u mjestu 8 para, vani 10 para.

IZLAZI SVAKOG PETKA.

Odgovorni urednik: A. - VJEKOSLAV TRINAJSTIĆ.
Izdavač, vlasnik i tisak „Pučka Tiskara“ D.r V. Iljadica i drugovi
u Šibeniku.

Nejednaki osjećaji.

U Bukareštu je sklopljen mir, a je li time nastalo izmirenje naroda i država na Balkanu, teško je ustvrditi.

Udarene su granice povećanih država, ustanovljeni su uvjeti, a na koncu stavljeni su potpisi i pečati na protokole i ugovore uz svečanu pucnjavu topova, svirku muzika i klicanje oduševljenog stanovništva glavnog grada Rumunjske.

Veseo je Bukarešt, veseo Beograd, veselo Cetinje, vesela je Atina, al je nevesela Sofija. I sva Evropa, kako se vidi veselo je primila glas o miru na Balkanu, samo, regbi, Beč nije veseo ni zadovoljan.

A i Sofija je mogla biti vesela, a, što nije, sama je kriva. Dabude mislila svojom glavom i da bude bila u ovim, slave punim danima više slavjanska a manje tatarska i bečka, danas nebi bilo razloga njenom neveselju, danas bi i ona bila okićena barjacija radosti.

Da ne bude ona poznata, prevelika nerazpoloživost (ona bi se u drugim okolnostima i zemljama mogla nazvati mržnjom) prama našem narodu na jugu, a najskoli prama srpskoj junačkoj kraljevini, navela političke krugove u Beču na onu politiku, koja se sada austrougarskoj monarhiji ovako teško osvećuje time, što usljed loših savjeta Sofija nije danas vesela, danas bi uz ostalu Evropu i Beč morao biti zadovoljan i veseo s postignutog mira na Balkanu.

Naše je zadovoljstvo veliko što je napokon nastupio dan mira na našem Jugu; ne možemo a da ne damo oduška veselju, koje nas ispunja, što vidimo ispunjene težnje bratske naše Srbije, što vidimo Srbiju podvostručenu. Žao nam vrlo, što i Bugarska nije dobila ono i onoliko, što bi i koliko bi joj bilo pripalo, da bude bila više slavjanska, da bude bila manje tuđa i neslušala

tudje neiskrene savjete. Njena još neizgladjena tatarska ćud, koja se naročito pokazala kod njenih prvih ljudi, a tako i nebugarska politika, koju u interesu svog ostavljenog starog doma vodi osoba, koja je za krunu i skiptar ostavila svoj Vaterland i svoju vjeru, učinila je, da uza sve puste žrtve i ratne napore ne samo ne dobije, što bi sigurno bila dobila kod svojih saveznika, neg da opet vidi, gdje Turčin zauzime sela i gradove, iz kojih je bio protjeran i pod kojima je onako slavno bjesnuo sjaj oružja i junaštva bugarskog.

Imajući na umu nesposobnost Evrope da se na ista odluči i svoju odluku ostvari, u velikoj je sumnji, hoće li i kada će Bugarska dobiti krajeve, koje je od Turčina potocima krvi otela, dok oni pak krajevi, koje je dobila Grčka i Rumunjska, teško da se ikad vrte Bugarskoj i slavjanstvu.

Sve je to skrivila nerazborita politika bugarskih državnika, koji se u jogunastoj megalomaniji osloniše na pomoć i sirenske glasove tuđih ljudi više, nego na ljubav bratsku i pomoć savezničku.

Iskreno velimo, kad bi to nekoj gospodi imala biti dobra lekcija za budućnost bez štete za našu stvar slavjansku, ne bi nam bilo žao, što se dogodilo; nu na žalost nije tako, i ono, što je danas jugoslavjanstvu oteto, kasno će se moći povratiti njemu. U tom je onaj zao čin politike bugarske, koju vodi Ferdinand iz dalekog nam Koburga.

God 1885 nijesu zvonila zvona u Beogradu ni vijali barjaci. Slivnicu nije skrivio ni srpski ni bugarski narod, neg Milan i ona tuđa politika, kojoj on posluži ratilom.

Ako ove godine ne zvone zvona u Sofiji i ne vijaju barjaci radosti, nije tome kriv ni bugarski, ni srpski narod ni drugi saveznici. Kriv je onaj iz Koburga i

ona tuđa politika, kojoj on služi kao eksponent.

Srbija se Obrenovića oslobodila. Danas je dvostruka. Mi joj čestitamo. I sebi.

Floreat — crescat! . . .

Naše stanje.

Stanje većine onoga dijela našega naroda, koji se naziva hrvatskim imenom, bijaše i dosad sramotno, a sada iza velikih, neprispodobivih pobjeda istočnoga dijela našega naroda, prikazuje nam se u još jasnijoj slici. Onaj, koji sluša i vidi, te onaj koji hoće da čuje i vidi, baš ima, da se čega nasluša i nagleda.

Iz Hrvatske samo čujemo, da se otvaraju njemačke i mađjarske škole, banke, čitaonice, udruženje; naši se opijaju, zadužuju, propadaju. sele, imanje prodavaju, tuđinci ih kupuju. U Slavoniji tako isto, samo što se tu to sve događa uz vječnu svirku cigana, podavanje snaša, plesanje mladih momaka i djevojaka. — Komesarijat je. Gone se bijele muhe, koje ne zaboravljaju, da su Hrvati, te da su Hrvati nacija, a da nacija bez slobode nije nacija, a da sloboda nije komesarijat. Puk bez nacionalne svijesti to podnosi, u tom ne vidi zla, dapače izgleda mu te gonjenje kao nešto posve naravno. Tko se buni, taj mora, da i nadje što traži. Oni, koji bi morali biti svijesni pokazuju svojim radom, da su nesvijesni od najnesvijesnijega seljaka. Jer što seljak ne vidi zlo u komesarijatu i sličnomu, on to čini, jer misli, da je svukud kao u Hrvatskoj, pa muči i trpi i stoga je to razumljivo, ali kad vodje, političari, književnici, pravnici, visokodostojanstvenici našega naroda pjevaju hymne onome stanju, proti ko-

jemu su drugi narodi boreći se slati najbolje sinove u smrt, u tamnice teške, na vješala tanke, i na oštre bajunete, ne da se razumjeti, a još manje opravdati.

Kad bi svi oni, koji se nazivaju Hrvati, bili kao oni u Banovini, svijet bi morao doći do zaključka, da su to neka bića ropске ćudi, a da je Hrvatstvo samo sinonim ropstva.

Dok o napredovanju tuđinaca, o njihovom ojačanju, slušamo svaki dan, o napretku Hrvata čujemo tako malo, da se i to malo može sasvim lako i sjednačiti s ništicom.

U Hrvatskoj se čitavi javni hrvatski narodni život sastoji u općem, potpunom naredu. Pri tom nosi barjak najjača i najbrojnija stranka — srp-hrv. koalicija. Druga stranka — stranka prava drži vijeeće, na kojim padaju prijedlozi o nepovjerenju srpskoj vojsci radi klanja Arnauta, a o Jožipovo, prije Josipova i iza Josipova prepire o hrvatstvu Josipa Franka. Dogadjaji sa „Balkanom“ „Jadranom“ i dr. pružaju nam prigodu, da naslutimo lopovluke na hrvatskom narodu hrvatskih narodnih vodja; dolazi razkol, otkriva nam nesposobnost vodje čija se cijela sposobnost nalazi u slučaju, da mu je ime Starčević, otkriva nam, da je većina vodja najradikalnije hrvatske i antinagodbenjačke stranke od tuđina i radikalnih nagodbenjaka — plačena!

U zadnje vrijeme bijaše hrvatska javnost zabrinuta za čast Slavjanstva. U svom patriotizmu, koji se iz svih njihovih djela odjeva, kukaju i jauču, što Bugari ne pobiše srpske uši, te što je mlada, simpatična, bratska, slavenska, junačka, dična itd. Bugarska od izdajice Slavenstva u društvu sa karavlasima i prevarnim Grecima, i ako ne pobijegjena, prisiljena na mir. Ali u teškoj tugi tješi ih pomisao, da su još živi Napoleončeti, da još vlada Koburg,

PODLISTAK.

Jovan Cvijić.

Balkanski rat i Srbija.

Manji razbojnici oduzimaju zemlju Srbima koji imaju svoje zemlje, tako da su nesumljivo četiri petine Srba ostali čifčije, t. j. zakupnice tuđe zemlje. Koju se usprotivi, arbanaški razbojnicim po pravilu ga ubiju, često i sve njegove muške zadruge. Ovi razbojnici se udružuju u velike čete i ucijenjuju bogatije pojedince, i cijela sela, novčanim ucijenama. Zatim se najprije dvojica iz ovakve razbojničke družine nasele na kraju nekoga sela, počnu krasti i ubijati. U slučaju sudara sa srpskim seljacima (što se rijetko dešava, jer su ovi nenaoružani) dolaze im u pomoć ostali članovi družine i njihovi srodnici. Zbog ovakvih razbojništava i napada Srbi bivaju istjerani iz svojih sela, i ova naseljena Arbanasima. Na očito je nestalo srpskih stočara po visokim pašnim planinama Stare Sraije, jer je srbima gotovo

sva stoka pokradena. Ove razbojničke arbanaške čete dolaze poglavito iz Srednje i Sjeverne Arbanije. Iztjerani Srbi sele se u Srbiju. U Staroj Srbiji ima daklen sela u kojima su nasilno nastanjeni arbanaški kolonisti, a protijerani Srbi, koji imaju tapije od svojih zemalja, i kojih u Srbiju samo od 1876 do početka ovoga rata ima oko 150.000; žive znatnim dijelom na teret srpske vlade, i čekaju trenutak da zauzmu opet svoju imovinu.

Ali svi tamašnji Srbi ne mogu prebijeti u Srbiju, već mnogi postaju čifčije kod arbanaških razbojnika ili begova. I ako je takav njihov život dovoljno težak, ipak često nisu ni kao čifčije zaštićeni. U zemlji bezvlašća i nad razbojnikom ima razbojnika, i ti dalje napadaju na Srbe čifčije. Poznao sam jednog takvog seljaka čifčiju iz sela Ugljara na Kosovu, kome su arbanaški razbojnici najprije pokrali stoku, košnice, i naposljedku sve odijelo iz vagata; on je, nemajući već svoje zemlje, ostao i bez svega pokretnoga, pravi prosjak. Takvi slučajevi su obični. Drugi primjer, U jednom selu u blizini Peči održala se bila 1900 godine samo

jedna srpska kuća, imućna, s dosta svoje zemlje. Starešina kuće je, kao što mi je sam rekao, obamirao od nasilja i opet oživljavao, i u očajanju pridje u muhamedanstvo. Ali to nije htjela učiniti njegova žena, i nije htjela dopustiti da dijeca promijene vjerom. Kući su mu, istina rijetko, dolazili i hoci i sveštenik. Ali prispiju mu kćeri za udaju, i tada nastaju tragični dogadjaji u porodici. Arnauti su tražili kćerke za svoje sinove, i on je kao poturčenjak morao na to pristajati, ali se žena protivila. U tom vremenu njemu bude učinjen predlog da se iseli u Srbiju, i on, ostavivši imanje, koje nije mogao prodati i koje su Arnauti među sobom podijelili, pobijegne u Srbiju i naseli se na granici, u topličkom okrugu. Inače bi se cijela porodica islamizirala. Stalno se vrše otmica srpskih žena i djevojaka, i one se islamiziraju. Istina u novije vrijeme mora takva žena ili djevojka izjaviti pred turskim sudom, u kome učestruje srpski sveštenik, da sama želi promijeniti vjeru. Često sveštenici uspiju da pred sudom izazovu suprotno priznanje od žena, da one neće da mijenjaju vjeru, i one se tada vraćaju svojoj kući. Meni su pričali

jako drljive scene ove vrste. Ali su muž i otac tek onda u opasnosti kada se ženska vrati kući, i ako se brzo ne isele u Srbiju, po pravilu ih Arnauti ubiju.

Sasvim je razumljivo islamiziranje ovih srpskih seljaka, jer sa islamiziranjem prestaju sve muke i bijede njihove.

U ovim oblastima ima i prikrivenih ili Kripto-Srba, koji su spoljno primili sve arbanaško, naročito nošnju i način ponašanja, a pored srpskog znaju potpuno i arbanaški. Blizu varoši Gnjilana ima Srba Kripto-katolika, koji su još i dalje otišli te primili i Islam, ali su na svom ognjištu, i kućama, još hrišćani. To se čini radi toga da bi manje padali u oči, i slično je mimihriji u životnom svijetu: Srbima ne vrijedi da što imaju i steknu, ni onima u varoši. Trgovac ili zanatlija koji bi nešto stekao, ne smi to ulagati ni u kakva veća preduzeća da nebi na sebe obratio pažnju. Takav zavezuje ono malo stečenoga novca i skljanja po bužacima. Ako se to ipak raščuje, odmah ga razbojnici ucijene velikim sumama, i ako neplati ili se ne iseli on redovno biva ubijen.

(Nastavit će se).

a da ima još i diplomata kao Načević, Jedino osjećaju, da fali redara u Bugarskoj, (a baš radi toga i zauzeše turci Jedrene), ali će to Hrvati nadoknaditi. Zatlučka već kupi čete za redare! Ali ima i iznimaka. Logika interesa prisilila je Kerubina, da želi uspjeh onomu komu ga ne žele slavenski dušmani.

Najnoviji nam glasovi javljaju, da je iz Hrvatske pošlo veliko hodočašće, da zahvali bogu i nekoj djevici na milostima, kojima nas obasiplje, da su kapucini učinili dobar posao, a stara je stvar, da njima dobro posli idu, a da pokazu kako oni nijesu samo dobri trgovci nego i dobri patriote, utemeljše novine za obranu hrvatstva Rijeke od Hrvata Supila; a do malo će jedne u Skadru za osvojenje Albanije.

— Koalicija se razgovara njemački s hrvatskim banom, koji nezna hrvatski, a domalo će Banovce po previšnoj želji ogrijati davno žudjeno sunce slobode. Provesti će se i izbori. Narodni vodje već osjguraju mandate sporazumom koalicije, milinovaca i seljaka.

Iza nabiranja svih ovih jada sretni smo, da možemo zabilježiti i dva uspjeha: U Osijeku su neki trgovci i ulice prozvale imenom velikih Hrvata, a u Zagrebu koji je pun svakovrsnih njemačkih i mađarskih natpisa, vijedalo je općinsko vijeće hoće li dopustiti, da jedna od najvećih ustanova stavi u (prvi u Zagrebu) ćirilicom napisani natpis. Zaista, veliki uspjesi. Ovo znači, da i ako po malo, ali ipak stalno (jer polako ide, brzo dodje) napredujemo.

Hrvati Bosne i Hercegovine u natjecanju s onim iz Banovine odavna su ih pretekli. Kroz ovo zadnjih šest-šest mjeseca nalaze se u dubokoj žalosti. Jedva se nekako utješše radi propasti turske carevine, kad oni Srbi smlatiše i Bugare. Istina, oni su sve vrijeme gledali kako Bugari osvajaju Kragujevac, zarobljuju timočku diviziju, pa su se tako nekako tješili. A u njima je kipila želja za osvetom, za borbom, za pobjedom. I došla je „Gazetova“ skupština. I pokušahu Hrvati, da učine one, što nijesu mogli ni Bugari ni Turci. Bitka započe. Lete stolice, podaju pesti, udaraju šake. Hrvati bijesni za čas uzmiču, da s policijom povrate. Ali Srbi (Ah! proklete im bilo!) izubijahu policiju, a Hrvate razagnaše. One puste šake ne dale Hrvatima mira i dočekaše Stijepa kobasicu.

Osvetiše se: Stijepo vas popljuvan morao je iz pred njih bježati. Ovo su bosanske novosti, ovo je nacionalna borba. Broj Hrvata-katolika napreduje svaki dan, jer se Nijemci i Mađari sve više naseljavaju. Kao znak dizanja nacionalne svijesti bilježim samo (a ima toga mnogo više!) izbor Tadina za narodnog zastupnika.

U nas u Dalmaciji i na Primorju još je najbolje. Barem u nas Attems, Skarić, poglavari i komesari nijesu narodni vodje. I ako kogod (a tih ima sasvim malo, te su neubrojivi) pristaje uz Dulibića, Crnicu, Stražičića, Papafavu, Alfirevića i slične, to ne znači ništa, takovih prolaznih pojava bilo je kod svakog naroda, ali kod 90% onoga naroda, koji se naziva Hryatom, vidi se napredak u svakom pogledu. U nas postotak tuđinaca pada, postotak Hrvata raste, a postotak onih, koji osjećaju, da smo narod hoće da živimo kao narod, a za taj život spravni su na sve bore, te samo čekaju momenat, kad će za nj i svoje krvi dati, svake se godine podvostručuje. Misao narodnog jedinstva duboko je u našem srcu zakopana, ne da se izgubiti. Pokušavalo se, ali se sasvim obratno postizavalo. Naš se javni život ne sastoji u

poklonstvima, odaslanstvima, brzajavnim saučešćima, izjava lojalnosti i duboke vjernosti kao u Zagrebu i Hrvatskoj, a apsolutno je nemoguće, da ikad dodje dan, u kojem bi sličio životu onih u Bosni. U nikoga se ne nadamo. Žalili bi sami sebe, kad bi nas kao Arnauts morali osloboditi. Jedino je naše uzdanje naša snaga, naša jakost. U našoj borbi bilježimo progone istrage, procese, osude, izgone, tamnice, ali i uspjehe. I u tomu je razlika između Dalmacije i Banovine. Njih progone, oni šute i propadaju; nas progone, mi se borimo i napredujemo. Mi se borbe ne plašimo, želimo i krvavu borbu, jer smo uvjereni, da ta mora gnjilomu donijeti smrt, a zdravomu, mladomu, jakomu život.

Ovo je slika današnjeg našeg javnog života. Dosta žalosno, ali ipak neke činjenice mogu, da nas tješe i utvrđuju u našoj vjeri o budućnosti Srbohrvatstva. A s istoka zora puca... jn.

Industrija svetaca.

Oficijelni klerikalci imadu pred sobom i iza sebe široko polje, na kome od vjekova prave najraznoličnije eksperimente sa odličnim uspjehom. Ražeći fantaziju širokih masa, infiltrirati ju po zdravo i jedro shvaćanje smrtonosnim bakterijama zakrčljali i prepotopnih ideja, to sve opet garnirati ljubičastim pričama o svecima i sveticama božjim, pak iz svega toga izvući isključivo osobnu korist na očitu štetu trećega — od valjkada su sjajna i odličnim uspjehom rabljena sredstva klerikalaca. Bezbroti redovi sveštenički, sva sila sjajnih samostana izradjenih na najromantičnijim položajima, tvrdim su dokazom, da je sav taj sjaj, sve to bogadstvo palo u ruke klerikalaca ne ni znojem ni trudom, već metodom i sistemom isisavanja to čas prije spomenamo.

Historijski je i sudbeno utvrđena činjenica, da su svi sveštenički redovi, kojih je bezbroj sa svojom ogromnom vojskom mladih ljudi oduvijek, bili uzorom — lijenosti, a sve samostane vrijedne šta, rečeš, sve priorate, plodne njihove, kitne vinograde, sve oranice, sve su to znali da malo lukavštinom malo lagarijom a malo cinizmom izvuku u nadarje ili posmrtnu ostavštinu od bolesnih kraljeva, prestrašenih dama ili od najgorih zločinaca, kojima se obećavalo na ispovijedi da će jednim bogatim zapisom ovoj ili onoj crkvi ili samostanu naći sebi jedan kutić u raj.

Pa kad znamo sve to, onda pitamo kako je to neizbrojno blago palo u ruke tako uzornih lijenčina i što je nagnalo ostale ljude pa i same kraljeve, da bogatim darovima darivaju one, koji a ma nikada ne osjetiše na sebi onu zlatnu iz sv. Pisma: „U znoju lica svoga jesti ćeš krah svoj“?

Mjesto odgovora neka posluži ova tablica kao prilog najnovije industrije „svetaca i svetica božjih“; prema kojoj pojedini „sveci i sveticice božje“ imali su:

Ime sveca	tijela	glavá	ruká	nogá
S. Andrija	5	6	8	6
S. Ante	4	1	3	3
S. Ana	2	8	—	—
S. Barbara	3	3	—	—
S. Basilij	4	6	3	7
S. Blaž	1	6	—	2
S. Climent	3	6	7	9
S. Elijij	2	3	12	—
S. Stjepan	4	8	8	—
S. Juraj	30	—	2	—
S. Jelena	5	5	—	—

Ova tablica i njoj još mnogo sličnih hrani u Španjolskoj: 60.000 popova 71.323 opatice, 42.671 fratara, ukupno dakle 177.003 božja ugodnika. Zaručujemo li poprično da za dnevnu hranu i odijevanje ovih crnih trutova treba K 4. te onda dolazimo do strašnog broja od preko pola milijuna kruna, te ga prozdire ova stoka, a da niti ne ubrojismo 2476 crkvenih dostojanstvenika, koji u ime plaća i ostalih sinekura grabe dnevno iz crkvenog erara ravnih 100.000 kruna.

Ova tablica uzdržava u Španjolskoj 4313 velikih i malih samostana, dočim trpa u crkvene blagajne godišnji čist prihod od 773 milijona peseta (1 Pes. — K 0.95) ne ubrojivši ovamo sve legate i bogate ostavštine.

Ova tablica daje samostanima u Španjolskoj čist prihod od 225 milijona peseta.

Ova tablica pomogla je papi Piu IX. te je iza sebe ostavio 47 milijona kruna, dok crkvi u Austriji čini te godišnji suvišak iznosi oko 25 milijona kruna.

Ova tablica siplje neizmjeran novac u bezdano blagajne Lurdske, koje nije ništa drugo već jedno poduzeće sa izvjesnim uložnim kapitalom, za koji zli jezici vele, da ga ima dosta iz čifutskih ruka.

Ova tablica reformirala je čitav kalendar i gotove sve dane označila crvenom bojom tako da prošteništa, zavjeta i sličnoga ima svaki dan: ovamo noga, onamo glava, tamo podlaktica, ovamo nadlaktica raznih „svetaca i svetica božjih“, što sve sobom donosi silne pare. Ova tablica domamila je godišnje u glasovitu Čenstohovu preko 300.000 duša za jedan dan.

Nabrojismo jedino kako u Španiji djeluju ova i slične tablice, dočim ćemo poznije iznijeti i za druge zemlje, u kojima dominira klerikalizam.

I da sramota bude veća gosp. Luigi Lalaune napisao je u „Osservatore Romano“ da se ona 3 čavla, kojima je bio Hristos pribijen na križu, čuvaju u 518 crkava!!!

Dakako, sve na veću slavu božju!
N. K.

Sveti milijuni

Klerikalna industrija svetaca i prostaništa raširena po čitavom svijetu i gotovo nema kraja u kojem nebi postojala jedna filijalka ogromnog ovog poduzeća, koje bez ikakvog uložnog, kapitala pobire upravo strahovite i bajoslovne kamate. Pitamo vas nije li n. pr. velika sramota izmusti od nebrojenog siromašnog svijeta milijun i po kruna, kao što to čini Vatikan, za proglašenje jednog običnog smrtnika — svecem, da onda pomoću tog istog sveca niži kler dalje šiša nedužne svoje ovčice? Tko to kaže da baš Vatikanu prikada monopol proglašavanja svecima kojekakove sumnjive unule ljude? Tko kaže da baš oni, koji dotičnika proglašuju svecem temeljito znadu da se on nalazi u nebu? Čime to oni mogu dokazati? Tko je u prvašnja vremena smještao ljude u nebo te ih proglašivao svecima! Mi mislimo da isključivo pravo na to imade sami Gospodin Bog, koji bi svaki put to proglašenje morao objaviti jednim rijetkim prirodnim fenomenom ili kojim drugim znakom.

Pa i ako je Hrist izričito kazao: „Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta“ ipak bezdušni klerikalizam u ime „Petrovog novčića“ za vatikanskog „zarobljenika“ izmuze godišnje na milijune kruna svim društvenim klasama kako najsitijim tako i najgladnijim. „Petrov novčić“ jest neiscrpivo vrelo, koje se

redovno salijeva u „Banka Romana“ čisto papinski novčani zavod. Redoviti godišnji izdatci Vatikana kreću se između 7—8 milijuna lira. Polovicu ovih izdataka pokrivaju kamate od 50 milijuna lira, koje su položene kod Rošildove banke u Parizu.

Ima n. pr. izdataka, kojih ne možete nipošto u vatikanskom bilancu naći. To su izdane svote u razna agitacione svrhe, za potkupljivanje visokih političara, za podmićivanje velikih novina, za štamparski papinski ured i bezbroj drugih nečistih ciljeva e da se na taj način sačuva ugled papin i provuku konce klerikalne politike. Mi naprotiv nisrao nigdje čitali u Evangeliju da se Hrist služio ovakovim nedostjnim pomaglima da svijet prigrlji njegovu nauku ili u doslovnom smislu riječi gulio puk i time naplaćivao svoj silni trud u naučavanju. I kad čovjek pomisli na 11.000 vatikanskih soba, na vilinske mu perivoje i svakovrsne vodoskoke, na oružanu papinsku gardu, na bezbroj vatikanskih vampira, koji vaku na milijune dohodaka u svoje lične interese; kad pomislite na velika crkvena dobra, bogate opatije, još bogatije biskupije, što sve izbacuje ogromne svote, pa kad na koncu isporodite lukavštinu klerikalne diplomacije sa čistom i blagom i veličajnom pejarom Onog Hristosa, kome u dobroti nema premca, koji je čitave gradove mogao da imade u svojim rukama, — e onda ostanete osupnuti tek Vam jezik kao mekanički sapće: blasfemija.

Isporedite sada onih siromašni 12 apostola sa dvadesetpetoricom vatikanskih kardinala pa će da Vam se kose nadignu od groznje. Oni su ubogi obavljalji uz Hrista najužišeniye djelo i ne tražeći za taj veoma silni trud nikakove naplate do one što bi zaslužili svojim rukama. I tako ih vidjemo kao ribare, drvodjelce, čizmare. Ovih 25 debelih kardinala pak prima godišnje 23.000 lira dok svi skupa pobiru iz vatikanskih nepresušnih blagajna ravnih 150.000 lira u ime stanarine. Zar nije li to sve po uzoru prvih kršćanskih kreposnika?! A uzmite još to, da samih 1.500.000 lira proždru razni politički zastupnici pape, nuncij, apaštolski izaslanici, sve čeljad naučna lagodnu životu, besposlici i slično, što nas je stid i navadjeti.

Okruglo jedan milijon Lira pozoblje oružana papinska sila. Dakle baš po onoj mudrog Hrista: Tko o maću radi, od maća će i poginuti“.

Priznajemo da je naša zadaća veoma teška i sva ovo što do sada iznesosmo, tek blijeđa je slika svega onoga, što se pod formom klerikalizma dogodilo i događa. Ima pače i toga mnogo mnogo, o čem u nas u Austriji nije dozvoljeno pisati, pak ćemo za to spomenuti, jer modra olovka mora da budno pazi i vojuje proti onoj: popu pop, bobu bob.

U ovom ćemo smislu i nastaviti.
N. K.

Medaljon.

Vozio sam se iz Mostara u Metković. Prama meni sjedio je u cupeu drugog razreda jedan potomak Torquemade i neprestano se Bogu molio. Kroz vrijeme čitavog putovanja taj je čovjek žilavom energijom čitao sveti molitvenik i čudio sam se čisto njegovoj dubokoj sabranosti i pobožnosti.

— Umorit ćete se, velečasni, — nagovorim ga.

— Molitva je moj život, zlatna žica, koja me veže svojim Bogom.

— Ali, velečasni, — rekoh mu, — Bog dozvoljava i da se s drugim smrtnicima razgovorite, pak, dozvolite, možete i kod kuće moliti se svojem Bogu.

— Dragi gospodine, ja uživam u molitvi, to je moj život, moje sve. Uživam u neposrednoj blizini Božjoj, moleći mu se usrdno. Za mene ne postoje drugi ljudi, ja izbjegavam sve i svakoga.

Ovaj potomak Torquemada učinio je na mene silan dojam i pomislim u sebi: Ovaj će u nebo!

U to stigismo u Metković, a pobožnom pomazaniku božjem ispadne jedno pismo iz džepa. U meni se porodi znatiželja i kad sveti čovjek izadje iz vagona, uzmem pismo i turim ga u džep.

Na stanici u Netkoviću odmah se pitam za tog velečasnog fratra.

Rekoše mi ime i bezime, koje je tačno stajalo na modrikastom oboju.

Onda zadjem u prvu restauraciju, naredim jedno pivo, izvučem pismo i stadem ga čitati.

Mili i ljubljani fra . . .

Prošle noći baš sam o tebi sanjala, kad jutros primim tvoje pismo, koje me je u velike obradovalo: videći da me još te nisi zaboravio.

Moje je srce puno boli i ne znam kako ću svršiti. Tvoj savjet ne mogu da primim jer bi svijet lako doznao da sam porodila i dijete zakopala.

Biti će najbolje da odem negdje u inozemstvo, da tamo se riješim posljedice naše ljubavi. Za to me uputi kamo da se sklonem te mi u tu svrhu pošalji 400 kruna.

Sutra ćemo se vidjeti, a imam, ti i onako dosta toga kazati. Iza 9 sati naći ćeš otvorene gornja vrata perivoja, kao obično zazviždni i ja ću doći: da ti u naručaj padnem.

Hiljadu puta ljubi te tvoja

Marija L. . . .

Pročitah i ostadoh — živ!

Kellner, platiti!

I platim, a da se piva ni okusio nisam.

Klerikalni moral!

N. K.

dvojica Cvitanovića broje među one ugledne građane, koji su pregledali općinske račune iz god. 1911 i koji izpuštise načelniku svjedobu urednog upravljanja. Dabome vidi se da su dobri računđizije!

Stoga živo preporučujemo Visoko — istom da na temelju spomenute svjedodžbe odobri pošteno naznačene račune, iz kojih nije proistekla za cijelo nikakva prljavština ili slično! Do vidova.

Kronista.

Skradin, 12 kolovoza 1913.

Ovo će dana na mjesnom sudu, da se vodi kaznena parnica protiv c. k. sudbenog kanceliste Kovačića radi prekršaja odgovaranja i potvora, koje je počinio protiv građana i jednog svog kolege.

Ovom će prilikom izbiti na javu istina, te će mnogima pući pred očima, da se skradinsko građanstvo ne bavi niti se je ikad bavilo tom neljepom raborom. Kroz kratko doba skradinski je kazneni sud morao da raspravlja o prekršajima sumnjičenja tuđe časti od strane nekih činovnika, koji na žalost ni svojim drugim vrlim kolegama na čast ne služe.

Mnogima će biti poznata ona afera Kovačić-Ostojica; svima će biti još svježja u pameti ona gadna podvala c. k. carinarskog činovnika Kovačića protiv Frane Maruna i riješenje te afere, koje je izazvalo ogorčenje cijelog otmenijeg građanstva.

Danas prestoni nešto, što je imalo nastaviti i okrenuti rad kanceliste Kovačića, delije, koji se do sada znao bilo na jedan bilo na drugi način, da se izvuce iz neprilika, do kojih bi ga njegovo djelovanje dovelo. Ovog je puta, između ostalog i svog kolegu u javnoj kafani oklevetao, da se služio sudbenim novcem, a među građane ocrnio djelima, koje je on sam počinio. Kako ta dva Kovačića nijesu a ma baš ništa značile u našoj sredini, nijesmo se nikad na njih ovim putem osvrtni, pak ne bi ni danas, da nijesmo imali u pameti ovim recima prstom pokazati u one, radi čijeg djelovanja kod neupućenih naše mjesto brane.

Nekoliko građana.

Iz Tribunja.

Ovim Vam javljam da je svršila rasprava don Mate Beraća sa glavarem sela. Pop i tri crkvinara osudjeni su na sudu u Tjesnome, radi uvrede poštenja. Don Mate Berać osudjen je na 4 dana zatvora, ili 12 Kr. globe, a ostala trojica na 2 dana zatvora ili 4 krne globe.

Dotični nezadovoljni sa gornjom osudom utekoše se sudu u Šibeniku i dne 13/8 1913 držala se je druga rasprava na okružnom sudu u Šibeniku pri kojoj je pop još više osudjen, naime od 12 Kr. na 40, a ostalim od 4 na 10 Kr. Glavara je zastupao Dr. Krstelj. Ukupni trošak rasprave biva 90 Kruna. Čuje se da će sve ovo platiti kojeg pitamo, za što nam još ne stavi mir u naše selo.

Iz mjesta.

Sokolski izlet u Rogoznici priredjen u nedjelju potpuno je uspio. Parobrod „Nada“ kao i „Tomaseo“ bili su prenakrncani izletnika svake ruke. Obćinstva po ulicama i na obalu zgrnulo se je kao rijetko kada, te je mnogobrojna četa sa glazbom na čelu bila veselo pozdravljena od građanstva.

U Rogoznici je mnogobrojno građanstvo pod zastavom, klicanjem i pjevanjem, dočekalo izletnike

Vježbe su bile uprav krasne, izvadjene tačnoću. Proste vježbe i one skupina uprav majstorski.

Iza vježbanja, već je došla ura odlaska i uz najbolje raspoloženje, uz pjevanje i pozdrave te udaranju glazbe izletnici se odijeliše od Rogoznice.

Pri dolasku u Šibenik građanstva krcata obala,

Ovom sokolskom izletu sudjelovale su sve stranke bez razlike mišljenja. Pri odlasku dogodilo se je što se nebi smjelo nigdje, pa ni u Šibeniku dogoditi.

Nadamo se da nešto takovoga u buduće neće opetovati, jer svaki brat sokol znati će, da visoko drži sokolsku ideju.

Meštrovićevo novo djelo. U jednom od prošlih brojeva kazali smo, da po želji beogradske općine Meštrović će da podigne česmu, koja bi se imala smjestiti na Terazijama. Sad nam piše prijatelj, da Meštrović u Otavicama neumorno radi i da je sa projektom te česme već skoro i gotov i da je to nešto veličanstvena. Predstavlja junaštvo u velikom epohalnom Meštrovićevom stilu, kako je to srpsko oružje svojim junaštvom i zaslužilo.

Ovliko za sada, a nadamo se, da ćemo ob ovome i potanje moći šta reći u svoje doba

Šubićevac. Najljepši pogled na naše mjesto i otoke pruža nam naš „Šubićevac“. Rado konstatiramo da dični i zauzetni naš gosp. kapetan Grubišić, iza kako je uredio restauraciju na istome, nastoji oko toga da što bolje i ugodnije uredi šumu oko „Šubićevaca“.

Čujemo da je već projektiran i novi put koji će voditi direktno sa „Poljane“. Veoma se radujemo ovoj pojavi. Preporučamo građanima da budu u svemu pri ruci gosp. kapetanu, koji nastoji da što bolje poljepša naš rodni grad.

Zašto se nebi mogao ustrojiti jedan fond za poljepšavanje našeg rodnog nam grada i okolice, i to u prvom redu krasnog nam „Šubićevca“?

Za sačuvanje Šubićevca i borovog nasada. Opažamo, da po putu i na samom Šubićevcu vidi se otkinute grančice borića u velikoj količini. Ako bi se to imalo zvesti kao kakav nedužni običaj i kao navada neke lude momentane naslade, tad upozorujemo gg. posjetioce nu okolnost, da bi veoma brzo nestalo svega nasada borovog, kad bi svaki posjetilac svaki put otkinuo komadić grančice.

Molimo stoga starije, da sami pripaze na svoje mlade, a tako i mladjariju, da čuvaju mladi borovi nasad i da ga netrgaju sami, niti ga dadu trgati od drugog.

Mislimo, da bi bilo dobro i po dužnosti, kad bi se u one dane i satove, za koje se zna da veći broj svijeta dolazi na Šubićevac, pokazao g. lugar i tu kroz to vrijeme strazario. Do koga je, nek to uredi.

Zadnji broj lista bio nam je zaplijenjen na dva mjesta s razloga da člankom „Ne klonite . . .“ i ulomkom članka „Jurju Kapiću“ nastoji se navesti druge na nečudoredna djela i po zakonu zabranjena (§. 305 K. Z.).

Kočijaši. Neki dan bili smo svjedocima jednog nečovječnog čina. Neki kočijaš nakrcao pun voz robe, istu je morao odvesti na željezničku stanicu. Na putu, sa obale uz poštu, konji nijesu mogli da potegnu prenatrpani teret. Kočijaš ne obazirući se na teret stao nemilo udarati po konjima, sve dotle dok ga jedan gledaoc ne uvjeri da mu konji nijesu u stanju da to povuku.

Žaleći nesretne konje u rukama zvjerskih kočijaša, pitamo vlast zašto tomu ne stane na put?

Čekamo da vidimo!

Dana 13 tek. mj. držale su se kod mjesnog okružnog suda 4 kaznene rasprave protiv svjedoka obrane u kaznenoj parnici protiv Uroša Dragišića radi zločina po § 63 K. Z. koji je bio osudjen na 4 mjeseca teške tamnice.

Državno je odvjetništvo te svjedoke tužilo tobože s krivog svjedočanstva.

Dvojicu je optuženika branio Dr. Krstelj, a dvojicu Dr. Subotić. Optuženici su bili riješeni od optužbe, jer se nije moglo dozvoliti da su oni neistinu na sudu govorili.

Dok se u njihove izkaze posumnjalo, one se iskaze svjedoka optužbe držalo istinitim i radi tog je nastao kontrast, u kom su tanji kraj baš svjedoci obrane morali da izvuku,

Za zbor pčelara u Šibeniku. Hvala Bogu, kad se i mi već jednom makosmo. Čita se, u dvi-tri naše novine, da će se, zauzimanjem pčelarske Zadruga u Janjini, da održi prvi zbor dalmatinskih pčelara.

Zadruga je pozvala pčelare i prijatelje pčelarstva da se izraze, gdje bi bilo najzgodnije da se ova skupština održi.

Do sada su se čula samo dva glasa i oba su za Split.

Mi na protiv kažemo, neka se skupština održi u Šibeniku, jer je Šibenik pravo središte Dalmacije, kamo je svakome najlakše doći, a znamo, da u gornjoj Dalmaciji ima lijepi broj pčelara po zanatu i prijatelj pčelarstva.

Hvala Bogu da se i mi već jednom mičemo, da se sami pomognemo. Do sada smo uvijek iščekivali nečiju tuđu pomoć, zaboravljajući onu narodnu: „Tudja pomoć, neplata je skupa“.

Ovaj je pokret pčelara od zamašite važnosti po privredu, jer je nacionalno pčelarenje u vezi sa mnogim granama poljoprivrede.

Mi želimo, da ovaj pokret uspije i postigne željeni cilj. Samo ustrajno napred.

Daklen, na zbor u Šibeniku.

Pčelar K.

Sinoć prolazeći gospodja X. put željeznice zapela joj je noga na hydrantu koji se nalazi kod dućana A. Karadžole. Pošto se ti hydranti nalaze nad površinu zemlje stoga želimo da se to što prije popravi. Upozorujemo inžinira c. k. poglavarstva nek to dađe čim prije urediti.

Već je prešlo svaku granicu ponašanja konobara restauracije „Krka“. Poteklo je dosta vremena, od kad ta restauracija nema no jednog konobara. Gosti, kojih ima mnogo, jer je to jedina gostiona, pošto je zatvorena ona „De la Ville“, treba da za dugo sjede, a da ih nitko i ne dodje da zapita što žele. Ta nemarnost ili zlopotreba ustrpljivost gostiju, koji su prisiljeni da zalaze tu gostionu iz nestašice drugih, prešla je u bezočnost. Neka se ovo čim prije popravi, jer će inače svi izletnici i putnici Šibenik ko najmanje selo izbjegavati. Jedan putnik.

Čujemo da je danas brzojavno naredjeno odpuštanje rezervista.

Priopćeno. *)

Ugledno uredništvo „Naprednjaka“

Molim Vas da uvrstite sljedeće:

Od 6/2 1909 dugovala mi je Jurlin Tomica ud. pok. Mate iz Prviča Luke kr. 23.30 za 100 kg. ječmenog brašna.

Ja sam pospješivao da plati ali se na jedno prijaviio zet Jurlinove: Luka Radin p. Ivo da je on za punicu platio! Jer nije mogao dokazati, ja sam učinio tražbu; na ročišta je pristupao Kuzma Radin da kao štitnik zaštititi interese udovice Jurlin i Jurlinova je osudjena da plati troškove i brašno; štitnik Rodin Kuzma za 4 pristupa dobio je 24 kruna za zaštititi interes od kr. 23.30; zet Jurlinove Luka Radin svojom tvrdnjom da je punicu platio, natjerao na kr. 23.30 duga sljedeće troškove:

Odvjetnik pristup i tražba: kr. 17.76, štitnik Kuzma za pristup: kr. 24.—

Mislilo sam da će Kuzma čekati dok utjeram od udovice; nije mogao čekati za svoj krvavi trud ni par mjeseci, dok meni Jurlinova plati; ne, on je mene dao pljeniti danas na Veliku Gospu

Ja preporučujem ovoga štitnika sirota: Prizivnom Sudu u Zadru; Okružnom Sudu ovdje; kotarskom Sudu ovdje a osobito Sudu od sirota. Duševan je, valja reći pravo, što ja ovime potvrđujem.

Marko Stojić, trgovac.

*) Za ove redke uredništvo ne prima odgovornosti.

Obavijesti uredništva.

G. O. Ćiril Kržanić i drugi — ispravci drugi put.

Dopisi.

Trogir 5 srpnja 1913.

Vijesti iz općine trogirске.

U Marini načelnikova prirepina neki famozni Cvitanic i sin mu suspendirani su od službe kao pošt. majstor. — Kažu, da imade velikih neurednosti i pomanjkanja novaca. Draput je post. komesar pravio izvide, te danonice otkrivaju nove neurednosti, a — kažu — da je novac naših amerikanaca igrao glavnu ulogu. Očekuju se od dana na dan uapšenja.

Nu pošto je stvar u rukama pravde nećemo se upuštati u koment; zahtjevamo samo sa strane nadležnih faktora, da bude u ovoj stvari uneseno svijetlo, jer se radi o novcu siromašnin seljaka koji se od nevolje izseljuju trbukom za kruhom u daleke Amerike, da zarade štogod za se i siromašnu obitelj, izlažući se pogibeljima života, a njihov novac trudom i znojem te pogibelju života teško zaradjen svršava kud i kamo. . . .

U ovom nas žalostnom pitanju zanima gosp. načelnik, koji mjesto da se odvažno stavi na stranu oštećenih svojih općinara, siromašnih seljana, taj pelivan da spasi svog miljenika, otrčao neku noć u Zadar na svu prešu, da ondje stvar uredi i po mogućnosti pokuša, kako se svemoćno bani i hvali gladeći srdito svoju finu bradu: „mi ghe farò veder a quei signori a Zara“. Ovaj jedini postupak načelnika, kad i nebi bilo drugih, bio bi dostatan da ga karakteriše, kakav je. U ova-koj prigodi dok je stvar u rukama pravde, svaki pošten čovjek držao bi se po strani; dapače ako je dotični krivac, dužnost bi njegova morala da i on doprinese kao glava općine, da se obične prljavštine, ako postoje, strogo kazne. I po ovome vlasti i poštena javnost morale bi jednom otvoriti oči. A što će na ovo gg. prisjednici? Nadamo se da barem ovaj postupak svog velemožnog neće odobriti.

Upozorujem Zem. Odbor da se i ova

Hrvati! Sjetite se potlačene Istre i družbe sv. Ćirila i Metoda!

RIJETKA PRIGODA!!!

U životu nikad više ovakove prigode
700 komada samo K. 4.20.

Jedan fino pozlaćeni sat s lancem što veoma dobro ide, i za koji se jamči tri godine; 1 pomodni ovratnik od svile za gospodu; 3 para najfinijih žepnih rubaca; 1 lijepi prsten za gospodu s imitiranim dragim kamenjem; 1 fini orientalni nakit za gospodje od perla; 1 par puceta od pravoga srebra sa imitiranim brilantom; 1 posve krasno žepno ogledalo za toaletu; 1 novčarka od kože; 1 veoma elegant album s razglednicama, najljepša mjesta ovoga svijeta; 3 šaljiva predmeta koja prouzrokuju veselje kod starih i mladih; 20 predmeta za dopisivanje i osim toga još 500 neophodno potrebitih stvari za kuću. Sve skupa sa satom koji sam toliko stoji zapada samo 4.20. Šalje se sa pouzecom ili ako se novci unaprijed pošalju preko

Wiener - Central - Versaudhaus
P. LUST KRAKOV.

NB. Ako se naruči 2 omota to se onda ujedno s ovim šalje brijačka britva. Što nije po volji uzimlje se natrag ujedno s novcem povraća. 3-10

Čast mi je javiti p. n. cijenjenom občinstvu, da sam otvorio u „Širokoj Ulici“, u prizemlju kuće R. Vlahov, svoju moderno urejenu

SLASTIČARNICU

opskrbljenu najbiranijim slatkišima, kao što inim predmetima, koji u slastičarnu spadaju: Izragujem na potpuno zadovoljstvo sve vrsti slatkiša prigodom ženidbe, krštenja i t. d.

Preporučam za mnogobrojni posjet i bilježim se 20 **Stevo Mandić.**

„Kaloper“

Smotra za njegu zuba, usta, kože, vlasi itd.

Izdava i uredjuje zubar Miho Jerinić. Godišnja cijena K 1.20. — Pojedini broj 20 para; zastarjeli para 40.

Tko želi dobiti jedan broj na ogled neka se sa dopisnicom obrati na upravu smotre „Kaloper“ — Šibenik. 2-52

D. V. Iljadica i drugovi
ŠIBENIK
PUČKA TISKARA

Preporuča se za sve u tiskarsku struku zasjecajuće radnje, cijene umjerene.

NAJBOLJI ČESKI
PROIZVOD

JEFTINE PERINE

1 kg. smedje dobre, ugladjene po 2 K., bolje po 2.40; prve vrsti pola bijele K. 1.80, bijele K. 4; bijele pahuljaste K. 5.40; 1 kg. vrlo fine, bijele kao snijeg, ugladjene od K. 6.40 i K. 8; pahuljica smedjih od K. 6 i 7; bijele, fine K. 10; najfinije pahuljaste sa prsiju 12 K. Ako se naruči 5 kg. šalje se franko.

Gotove postelje od crvenog, modrog bijelog ili žutog naukinga, jedna peča 180 cm. duga, 120 cm. široka za dva jastuka svaki 80 cm. dug, 60 cm. širok, napunjena sa novim, smedjim trajnim pahuljastim perinama K. 16, na pola pahuljastih K. 24: pojedine peče K. 10, 13, 14 i 16. Jastuka K. 3, 3.50 i 4. Peča 200 cm. dugih 140 širokih K. 13, 14.70, 17.80, 21. Jastuka 90 cm. dugih 70 cm. širokih K. 4.50, 5.20, 5.70. Podpeče jakoga gradla 180 cm. dugih, 116 cm. širokih K. 12.80, 14.80.

Šalje se poduzecom počam od K. 12 franko. Izmjene su dozvoljene. — Za neodgovarajuće vraća se novac.

Potpune cijene besplatno i franko 3-50

S. BENISCH u Deschenitzu, br. 951 — Česka.

PUČKA ŠTEDIONICA

U ŠIBENIKU

sa K 600.000 - jamčevne glaynice.

Prima novac od članova. Najmanji je ulog K 0.50 sedmično, koji traje 4 godine do uplaćene svote od K 104:—, što predstavlja jednu dionicu.

Prima novce na štednju od K 5:— unapred, te ga ukamaćuje sa 4¹/₂ - 5% plaćajuć sama rentni porez.

Prima novce u tek. računu, a vrši najtočnije sve naloge vlasnika istih.

Izdaje (samo zajmove članovima) na mjenice, obveznice, uknjižbu i u tek. računu. 15

PIO TERZANOVIĆ

Šibenik

Velika zaliha za ljetnu sezonu

MUŠKIH ODIJELA

Najmodernijeg kroja uz vrlo

umjerene cijene 29-52

NE BOJI SE UTAKMICE.

OBJAVA

Čast mi je staviti do znanja mojim štovanim mušterijama i cijenjenom občinstvu da sam moj „Hotel Krka“ premjestio na njegovo staro mjesto, to jest gdje se je u zadnje vrijeme nalazio „Hotel Velebit“ koji sada prestaje.

Preporuča se naklonosti starih prijatelja i cijenjenog občinstva, koji će u „Hotelu Krka“ naći sve najmodernije konforte.

Sa veleštovnjem
FRANE CRLJENKO

Preuzima
novčane uloge

te ih ukamaćuje sa

4¹/₂ - 4³/₄

na uložne knjižice.

Dionička glavnica i pričuvne zaklade preko

105 milijuna

Živnostenská Banka Podružnica u Trstu

Brzovani naslov:

„Živenstenská“

Središnjica u PRAGU,
utemeljena god. 1868.

VIA NUOVA N.º 29.

Pričuvne zaklade
25 milijuna

Telefon:

N. 2157 — 1078

Uloge u

TEKUĆEM
računu

ukamaćuje prema

sporazumu.

23-52

IZVRŠUJE SVE BANKOVNE POSLOVE.

JADRANSKA BANKA — Podružnica Šibenik

Potpunoma uplaćena glavnica K 8.000.000 — Pričuve K 700.000 — Središnjica: T R S T.

Podružnice: Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Spljet, Zadar.

Preporuča se za sve bankovne transakcije.

Bavi se eskomptom, kupnjom i prodajom deviza, valuta, kupona i vrijednosnih papira itd., daje predujmove na zaloge, te jamčevine uz garanciju, prima burzovne naloge. — Otvara čekovne račune, prima uložke na knjižice. — Preuzima na unovčenje mjenice, dokumente kao i ine tražbine na:

Austro-Ugarsku, Bosnu i Hercegovinu, Albaniju, Bugarsku, Crnu Goru, Grčku, Rumunjsku Srbiju, Tursku itd.

29-52

Brzovani naslov: **JADRANSKA — Šibenik.**